

Sygnatura akt I C 93/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Pietrzyk

Protokolant: Joanna Pulkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2020 r. w K.

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.

przeciwko małoletniemu D. T. reprezentowanemu przez przedstawiciela ustawowego B. T.

o zapłatę

powództwo oddała.

Sygn. akt I C 93/15

(...)

Strona powodowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wniosła o zasądzenie od pozwanego małoletniego D. T. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego W. T. (1) kwoty 4 110,68 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 600 zł, kosztów opłaty w kwocie 206 zł, kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz kosztów wniosku do sądu z zapytaniem o postępowanie spadkowe w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu strona powodowa podała, że udzieliła T. B. pożyczki w kwocie 3 000 zł na podstawie umowy z dnia 10.02.2009 r. Strona powodowa wskazała, że pożyczkobiorczyni nie wywiązywała się z obowiązku spłaty rat pożyczki, a następnie, w dniu 12.11.2010 r. zmarła. Strona powodowa zaznaczyła, że postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej nie zostało przeprowadzone, jednak rodzeństwo i zstępni spadkodawczyni odrzucili po niej spadek i w ocenie strony powodowej spadkobiercą jest pozwany bratanek pożyczkobiorczyni D. T., który stał się dłużnikiem powoda. Na żądanie pozwu składa się kwota kapitału pożyczki 2 467,51 zł oraz odsetek w łącznej kwocie 1 643,17 zł.

W dniu 13.02.2014 r. zmarł W. T. (1) przedstawiciel ustawy małoletniego D. T. (k.84).

O toczącym się postępowaniu zawiadomiono w dniu 9.05.2014 r. matkę małoletniego pozwanego - B. T. (k.85,87-88).

W odpowiedzi na pozew małoletni D. T. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową B. T. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powoda kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powód podniósł, że jego rodzice o tytule jego powołania do dziedziczenia po zmarłej T. B. dowiedzieli się w dniu 21.11.2012 r. od K. R. i dnia 07.01.2013 r. złożyli wniosek o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku w jego imieniu. Powód podał, że sąd rodzinny w dniu 30.01.2013 r. zezwolił na dokonanie tej czynności, następnie dnia 1.02.2013 r. został wysłany wniosek do Sądu Rejonowego w Śremie o odebranie oświadczeń spadkowych w drodze pomocy sądowej we W. i sąd ten wyznaczył termin rozprawy na dzień 2.12.2013 r. Powód wyjaśnił, że w dniu 2.12.2013 r. jego przedstawiciel ustawy odrzucił w sądzie spadek po T. B..

Na wniosek strony powodowej w dniu 9 lipca 2014 r. postępowanie zawieszono (k.114), z tej przyczyny, że Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wniosła do Sądu Rejonowego w Śremie o stwierdzenie nabycia spadku po T. B. (k. 112).

W dniu 21 listopada 2019 r. podjęto zawieszone postępowanie (k.168), z uwagi na umorzenie postępowania przed Sądem Rejonowym w Śremie o stwierdzenie nabycia spadku po T. B. (k. 166).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. B. jako członek Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S., zawarła w dniu 10 lutego 2009 r. ze stroną powodową umowę pożyczki konsumenckiej nr (...), na podstawie której strona powodowa udzieliła T. B. pożyczki w kwocie 3 000 zł na okres od 10.02.2009 r. do 15.01.2015 r. Z udzielonej pożyczki (...) potrącił prowizję wysokości 130 zł. Opłata przygotowawcza za rozpatrzenie wniosku o przyznanie pożyczki wynosiła 20 zł. Pożyczka była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej ustalanej przez Zarząd (...). Całkowity koszt pożyczki wynosił 2 331,13 zł. Łączna kwota wszystkich kosztów, opłat i prowizji wynosiła 2 892,73 zł. P. zobowiązała się spłacić pożyczkę z należnymi odsetkami do dnia 15.01.2015 r. w ratach zgodnie z przedstawionym planem spłaty.

Dowody: umowa pożyczki k. 6-7, wyciąg z regulaminu k.8, uchwała nr 12 k.10, uchwała nr 4 k.11, regulamin k.52-53, statut (...) k.53-59, deklaracja członkowska k.60, aktualny plan spłat k.61-62, uchwały (...) k.74-81.

W dniu 12 listopada 2010 roku T. B. zmarła.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu k.9.

T. B. do chwili śmierci nie zwróciła stronie powodowej pożyczki w całości.

Dowody: raport spłaty k.32-33, plan spłat k. 61-62, raport k. 63, wyciąg miesięczny k.64-65, rozliczenie wysokości zadłużenia k.66-67, wezwania do zapłaty z dowodami nadania korespondencji k. 68-73.

Małoletni D. T. jest bratankiem T. B..

(okoliczności bezsporne)

Ojciec pozwanego D. W. T. odrzucił spadek po swojej siostrze T. B. w dniu 28 listopada 2012 r. W dniu 7 stycznia 2013 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków wpłynął wniosek B. T. i W. T. (1) o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku po T. B. w imieniu małoletniego D. T.. Postanowieniem z 30 stycznia 2013 r. sąd ten zezwolił na dokonanie takiej czynności prawnej w imieniu małoletniego. W dniu 1 lutego 2013 r. W. T. (1) wystąpił do Sądu Rejonowego w Śremie o odebranie oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu dziecka przed sądem we Wrocławiu. W dniu 2 grudnia 2013 r. W. T. (2) odrzucił spadek po T. B. w imieniu swojego małoletniego syna D. T..

Dowody: protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku k.16, wniosek k. 94, postanowienie k. 95, wniosek z dowodem nadania k. 96,97, protokół przyjęcia oświadczeń spadkowych k. 100-101.

W czerwcu 2014 roku Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Śremie w wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po T. B.. Postępowanie to w dniu 5 października 2015 r. zostało zawieszono z uwagi na nie wskazanie przez wnioskodawcę dalszych następców spadkodawcy. Wobec cofnięcia wniosku postępowanie zostało umorzone w dniu 24 września 2019 r.

Dowody: wniosek k. 112, postanowienie k. 128, postanowienie k. 166.

Sąd zważył co następuje:

Ustaleniu stanu faktycznego sąd dokonał wyłącznie w oparciu o dokumenty, których autentyczność nie była przez strony w żaden sposób kwestionowana, a nadto nie budziła wątpliwości.

Strona powodowa roszczenie pozwu wywodziła z braku spłaty udzielonej T. B. pożyczki i skierowała je przeciwko potencjalnemu spadkobiercy pożyczkobiorczyni. Zgodnie z przepisem art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Strona powodowa, przedstawiając dokument umowy pożyczki udowodniła, że T. B. zaciągnęła takie zobowiązanie. Przedstawione przez stronę powodową dokumenty wskazują na istnienie zadłużenia T. B. i potwierdzają legitymację procesową czynną po stronie powodowej.

Niewątpliwym w sprawie było, że T. B. zmarła w dniu 12 listopada 2010 roku. W myśl przepisu art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej. Zgodnie z przepisem art. 924 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy. Spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku (art. 925 k.c.). Powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (tak art. 926 § 1 i 2 k.c.).

Należy jednak zaznaczyć, że spadkobierca może przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić (art. 1012 k.c.). Według przepisu art. 1020 k.c. spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

Godzi się zauważyć, że w niniejszym postępowaniu sąd nie bada kto jest faktycznym spadkobiercą po zmarłej T. B.. W celu ustalenia kto po niej dziedziczy należałoby przeprowadzić odrębne postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku bądź przeprowadzić procedurę poświadczenia dziedziczenia przed notariuszem. Dopiero wtedy strona będzie dysponować dowodem pewnym (z konsekwencjami z art. 1025 § 2 k.c.), kto tak naprawdę jest spadkobiercą. Natomiast niniejsze postępowanie sprowadza się do tego, aby ustalić czy roszczenie wysuwane przez stronę powodową w pozwie jest zasadne. Wierzyciel (...) zainicjował postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku przed Sądem Rejonowym w Śremie, lecz postępowanie to zostało umorzono wobec cofnięcia wniosku. Słusznie strona powodowa podnosi tezę popartą bogatym orzecznictwem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1983 r., IV PZ 42/83, LEX; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 1954 r., I CR 492/54, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1975 r., III CRN 102/75, LEX) że powód nie ma obowiązku wykazania postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, iż osoba określona przez niego jako następca prawny zmarłej strony jest jej spadkobiercą. Jakkolwiek bowiem żaden przepis prawa nie wymaga wykazania następstwa prawnego przez przedstawienie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, to nie można wykluczyć sytuacji, że majątek spadkowy spadkodawcy przejdzie na inne osoby niż te, które z mocy ustawy zostały zaliczone do kręgu spadkobierców ustawowych. Należy jednak ciągle pamiętać o regule dowodowej z art. 6 k.c. nakładającej w procesie na powoda obowiązek udowodnienia, że to pozwany D. T. nabył spadek po T. B..

Tymczasem, jak wynika z dokumentów zebranych w niniejszej sprawie, w okresie niecałych dwóch miesięcy od odrzucenia spadku przez W. T. (1), rodzice pozwanego złożyli w sądzie rodzinnym wniosek o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku po T. B. w imieniu małoletniego. Po uzyskaniu tej zgody, ojciec pozwanego, złożył w przepisany termin oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniego. Tym samym pozwany udowodnił, że nie jest spadkobiercą po pożyczkobiorczyni. Strona powodowa zaś nie przedstawiła żadnego pewnego dowodu wskazującego na to, że to małoletni pozwany dziedziczy spadek po pożyczkobiorczyni, w szczególności nie przedstawiła postanowienia stwierdzającego nabycie przez niego spadku. Tym samym strona powodowa nie wykazała legitymacji procesowej pozwanego.

Z tych przyczyn powództwo należało oddalić.

Brak jest w aktach informacji, aby pozwany poniósł jakiegokolwiek koszty postępowania, stąd w tym przedmiocie nie orzekano.